

SLOVENSKI NAROD

Uredništvo in upravnstvo: Ljubljana, Knafljeva ulica št. 5. Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR: Strossmayerjeva 8b — NOVO MESTO: Ljubljanska c. telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101. Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Nov dokaz francoske miroljubnosti:

Blum vnovič ponuja Nemčiji roko sprave

Francija je pripravljena podpreti gospodarsko obnovo Nemčije, če Nemčija pristane na razorožitev in normalizacijo političnega življenja v Evropi

Pariz, 15. decembra. b. Ministrski predsednik Blum je dovolil pariškemu dopisniku londonskega lista „News Chronicle“ intervju, v katerem je znova krepko poudaril francosko voljo za sporazum in mir, pozornost pa so zbudile zlasti njegove izjave, ki jih je naslovil na Nemčijo. Potem ko se je znova z vso odločnostjo zavzel za ohranitev politike nevmešavanja v španske zadeve, je izjavil Blum z vso odločnostjo.

Pod nobenim pogojem ne sme biti generalu Francu priznana označba vojskujoče se stranke, obenem pa moramo skrbno paziti, da bo odbor za nevmešavanje uspešno

in naglo posloval. Prepreženje Maroka, Kanarskega otočja in Balearov z Italijani in Nemci smatram za zelo resno zadevo. Dasi to prepreženje se ne pomeni aneksije, vidim v tem vendar ogrožanje pomorskih zvez Anglije in Francije, kar je vsekakor velikega pomena. Pripominjam, da je najmanj tretjina naše armade prve linije stacionirana v Maroku.

Nisem fatalist. Ne verjamem, da se nahajamo tik pred vojno. Vendar ne smemo še biti mirni in gledati prekrižanih rok. Če se hočemo miru veseliti, moramo zanj delati. Oboroževanje narašča samo zato, ker ni bilo v nas nikoli dovolj vere v mir.

Francija je pripravljena — in polaga na to silno veliko — pomagati Nemčiji k normalnemu gospodarskemu življenju, toda le, ako Nemčija pristane na splošni nivo razorožitve in s tem tudi Evropi pripomore do normalnega političnega življenja. Političnih in gospodarskih vprašanj ne moremo ločiti. Noben trud ne bo brezuspešen za doseg politične in gospodarske normalizacije Evrope. Svojo voljo smo mi dokazali že tedaj, ko smo se v juliju tega leta podali v London na nove razgovore, na katerih naj bi se, tako upamo, zgradil nov, trajen mir.

Glede francosko-sovjetske pogodbe je

Blum pripomnil, da je nastala iz približno istih razlogov kakor francosko-ruska pogodba iz predvojne dobe: zaradi nemškega čezmernega oboroževanja. Kar se tiče nemško-japonske protikomunistične zveze, ne vem, kako si predstavlja Nemčija po tej poti pridobitev potrebnih surovin. Ako je s to pogodbo hotela doseči zblizanje z ostalo Evropo, ne bo Francija opustila nobene prilike za doseg splošnega svetovnega pomirjenja. Med tem bo uspeh nemško-japonske zveze samo ta, da se bo Amerika še bolj približala našemu kontinentu, in to v splošno dobro vseh.

Pogoji kitajskih upornikov Za vsako ceno vojna proti Japonski

London, 16. decembra. AA. Po Reuterjevi vesti iz Šangaja je Avstralec Donald, ki je bil posredovalec med Čangkajskim in Čangsuelljanskim, brzojavno sporočil Reuterju iz Lojanga, da so mu uporniki izjavili, da se ne bo zgodilo nič zalega maršalu Čangkajskemu, če bo začel vojno proti Japoncem namesto da vodi državljansko vojno proti raznim delom Kitajske. Uporniki stavišajo tudi pogoj, da mora maršal odpuščati svoje dosedanje svetovalce, ki mu svetujejo mir z Japonsko in ga zavajajo na pot reformi v notranjost Kitajske. Ob koncu svojega poročila javlja Donald, da je verjetno, da se bo kriza rešila v nekaj dneh.

Čangkajske odklanja predloge upornikov

Šangaj, 16. decembra. AA. Iz uradnega vira se izve, da stanuje maršal Čangkajski v villi maršala Fengcija. Do večerja je odšel, da bi se pogajal z maršalom Čangsuelljanskim. Sestal se je z njim šele v navzočnosti Donalda. Tedaj je Čangkajski izjavil Čangsuelljangu, da se v takih okoliščinah ne more pogajati v imenu nankinske vlade. Odšel je vse zahteve, ki jih je postavil mladi maršal.

Uporniki zaplenili gotovino kitajske Narodne banke

Peking, 16. decembra. AA. (Havas): Iz kitajskega vira poročajo, da je maršal

Čangsuelljangu zaplenil gotovino, ki se nahaja v podružnici kitajske Narodne banke v Šianfuju. Vse kaže, da gre za velike zneske, ker je nankinska vlada smatrala, da mestu ne grozi nobena nevarnost japonskega napada. O gibanju upornikov in nankinskih čet kroji razna poročila, vendar o bojih še ne poročajo. Čete nankinske vlade, pokrajinske čete in čete pod poveljstvom maršala Čangsuelljanga, kakor tudi rdeče čete so na severnem Kitajskem tako nepregledno razvrščene, da je sodbja o vojaškem položaju težka. Vojna nevarnost je preprečila pogajanja. Politični krogi v Pekingu mislijo, da so dogodki v Šianfuju docela notranja kitajska zadeva. Mnenja so, da imajo vmes svoje prste kitajski komunisti, vendar po smatranju, da posredna intervencija Moskve ni nevarna.

Stališče Japonske

Tokio, 16. decembra. AA. Na seji vlade je zunanji minister Arita poudarjal, da ni treba posegati v dogodek na Kitajskem. Omenil je, da je upor Čangsuelljanga le nova stopnja boja, ki že dolgo divja med nankinsko vlado in kitajskimi komunisti. Japonska ni pri tem boju prizadeta. Zunanji minister upa, da nankinska vlada ne bo dovolila, da bi se komunizem na Kitajskem razširil. Na kraju je minister Arita pristavil, da bodo zapadne sile, ki imajo na Kitajskem svoje interese, vsekakor podprle nankinsko vlado v njeni nalogi.

Italija in Portugalska proti ljudskemu glasovanju v Španiji Docela odklonilno stališče napram francosko- angleški posredovalni akciji

Kum, 16. decembra. br. Na podlagi odgovorov, ki so prispeli na francosko-angleški posredovalni predlog, presoja v rimskih političnih in diplomatskih krogih posredovalno akcijo Francije in Anglije zelo skeptično. Italijanski listi opozarjajo, da niti oboje španski stranki, ki sta pri stvari najbolj prizadeti, nista posebno navdušeni za to posredovanje. Zato jih bo zelo težko prisiliti k sporazumu, ki bi ga sklenili drugi. Pri tem naglašajo italijanski listi, da že sam boljševiški vpliv na madridsko vlado onemogoča vsak sporazum in poravnavo. Uspeh take posredovalne akcije bi bil zagotovljen le tedaj, če bi se posredilo najprej popolnoma izločiti vsak komunistični vpliv v Španiji.

„Giornale d'Italia“ komentira italijanski odgovor na te predloge in piše, da je sedaj tem manj računati na uspeh te akcije za obnovo normalnega položaja v Španiji, ker je državljanska vojna že tik pred zaključkom. Čeprav polagoma, bo vendar generalu Francu v najkrajšem času uspelo napraviti v Španiji red in mir. Plebiscit po mnenju lista ni potreben, ker ga je izvršil že general Franco in je ta plebiscit jasno pokazal, da je večina španskega naroda pristala na njegove reforme. Zato sta tudi italijanska in nemška vlada priznali Francov režim. Kar se tiče uvedbe kontrole, ki naj prepreči dotok prostovoljcev in uvoz orožja in drugih vojnih potrebščin, smatra list, da bi samo imenovanje kontrolnih komisij ne zadostovalo. V to svrhu bi bilo treba mobilizirati vse vojne mornarice, da bi preprečile tihotapstvo na morju. To pa je tehnično neizvedljivo in je zaradi tega vsa posredovalna akcija že v naprej obojena na neuspeh.

Lizbona, 16. decembra. AA. Vlada je objavila noto, ki jo je poslala na posredoval-

ni predlog francoske in angleške vlade. V tej noti opozarja vlada na posebni zemljepisni položaj Portugalske, ki ji omogoča, da do dobra spozna razmere pri svoji sosedni tako kakor nikoli drugi. S tem v zvezi pa ima portugalska vlada tudi posebne interese, ki so zanj življenjskega pomena. Portugalska vlada bo sodelovala pri vsem, kar naj olajša položaj neborcev na obeh straneh, toda ne more pristati na posredovanje ali pa na plebiscit, ki je že v naprej obsojen na neuspeh.

Stališče Vatikana

Vatikan, 16. decembra. AA. Francosko-angleški predlog o posredovalni akciji v španskem spopadu so sporočili tudi sveti stolici. V dobro poučenih krogih trde, da je želja svete stolice, naj bi v Španiji čimprej in v celoti obnovili mir. Državljanji boj v Španiji je vojna, pri kateri sodeluje brezbožno in protiverstno gibanje, ki se skuša po vsem svetu razširiti. Zato je potrebna pomiritev Španije, ki pa ne pomeni zmage teh prizadevanj, ker bi bilo v tem primeru zelo mnogo huje od zla, ki ga skušajo preprečiti.

Anglija in Francija ne odnehata

London, 16. decembra. AA. V Londonu mislijo, da odgovori na francosko-britanski predlog o posredovanju pomenijo sprejetje predloga v načelu. Britanska in francoska vlada izdelujeta konkretne posredovalne predloge, ki jih bodo poslali v Španijo po sklenitvi dogovora med šestimi velesilami. Poudarjajo, da si bodo prizadevali, da se ta cilj doseže v kar najkrajšem času. V znanjem uradu razmišljajo o izvajanju zakona iz leta 1870 glede Španije v kolikor se tiče povečanja prostovoljcev v inozem-

stvu. Uradno računajo, da je v Španiji 500 britanskih prostovoljcev. Če se pokaže, da po tem zakonu ni mogoče preprečiti britanskim prostovoljcem odhod na Špansko bo do razpravljali o razširitvi tega zakona.

General Franco poziva Madrid k predaji

Pariz, 16. decembra. br. Na madridski fronti je tudi večer ves dan vladal popoln mir. Zaradi zime, mraza in megle je

vladalo popolno zatišje, ker tudi letalsvo ni moglo stopiti v akcijo. Le tu pa tam je od časa do časa slišati kak posamezen topovski skrek. General Franco mrzlično nadaljuje s pripravami za novo ofenzivo, ki jo namerava pričeti, čim bo to dopuščalo vreme. Danes je izdal proglas na madridsko prebivalstvo, v katerem ga poziva, naj opusti nadaljnjo borbo, češ, da bo pri prihodnji ofenzivi, ki jo namerava pričeti v nekaj dneh, strl odpor madridske vlade in brezobzirno nastopil proti vsem, ki se do takrat ne bodo udali.

Bastid poroča o beograjskem obisku Beograjski razgovori so rodili odlične uspehe

Pariz, 16. decembra. w. Pod predsedstvom predsednika republike Lebruna je bila večerj popoldne seja ministrskega sveta. Finančni minister Ariot je podal obširno poročilo o finančnem položaju ter pojasnil tudi vse podrobnosti novega notranjega posojila, ki bo razpisano že prihodnje dni in ki je določeno izključno za potrebe državne obrambe.

Trgovinski minister Bastid je podal poročilo o svojem potovanju v Jugoslavijo ter naglasil, da so njegovi razgovori v Beogradu rodili odlične uspehe, ki bodo mnogo pripomogli do poglobitve medsebojnih trgovinskih odnosov.

Zunanji minister Delbos je poročal o odmevu francosko-angleškega posredovalnega predloga glede Španije in v podrobnejši poljsni načrt posredovalne akcije, kakor sta ga sporazumno sestavila angleško in francosko zunanje ministrstvo. V svojem poročilu je poudaril veliko važnost govora Edena, ki je potrdil najtesnejše sodelovanje Anglije s Francijo. Delbos je nadalje podal podroben pregled vseh ukrepov za okrepitev kontrole, kakor jo namerava uvesti londonski odbor za nevmešavanje v španske zadeve. Končno je Delbos poročal o razpravah pred svetom Društva narodov.

Kompromis med Francijo in Turčijo Spor zaradi razmer v Siriji bo urejen sporazumno brez tujega posredovanja

Zeneva, 16. decembra. AA. Delegata Francije in Turčije sta se sporazumela o ukrepih, ki jih je treba predlagati svetu Društva narodov. Dr. Rudži Aras bo še govoril iz Ankara, preden da svojo končno besedo. Zaradi tega so snočnjo sejo sveta Društva narodov odložili do jutri. Oba delegata sta se sporazumela, da je treba poslati v Sandžak in Aleksandretto opazovalce nevtralne narodnosti. Francija je razen tega pristala na to, da odpokliče neke oddelke, ki jih

je poslala v to pokrajino kot ojačenja. Pač pa bo tamkaj obdržala redne čete v smislu mandata. Francija si dalje pridržuje pravico, da po potrebi poveča svoje redne kontingente za vzdrževanje reda. V smislu smotnih dispozicij francoske delegacije se pariška vlada obveže, da zakonskega narčta o ratifikaciji francosko-sirijske pogodbe ne bo vložila pred januarskim zasedanjem. Sirijski parlament bo pa ratificiral pogodbo v rednih okoliščinah.

Angleška pomorska pogajanja

London, 16. decembra. o. Po uradnem poročilu so angleško-turška pogajanja za sklenitev pomorskega sporazuma, sličnega onemu, ki ga je Anglija sklenila z nekaterimi drugimi pomorskimi državami leta 1936, tik pred uspešnim zaključkom. S temi pogodbami hoče Anglija doseči uravnoteženje pomorskih sil. Po zatjevanju poučenih krogov se bodo takoj po sklenitvi sporazuma s Turčijo začela pogajanja za sklenitev slične pogodbe z Jugoslavijo.

Nemčija zahteva kolonije

London, 16. decembra. AA. Reuter: Na banketu angleško-nemškega društva je splošno von Ribbentrop imel govor, v katerem je med drugim podkral: Kancelar Hitler meni, da je posest kolonij za nabavo surovin obenem s svetovno trgovino bistveno sredstvo, da bi se popravili pogoji za razvoj nemškega naroda. Zato bi bilo želelo, da bi se vprašanje kolonij čimprej rešilo. Tragična zabloda zadnje svetovne vojne se ne sme več ponoviti. Konec vojne bi bil obenem zmaga svetovne revolucije. S tem v zvezi je Ribbentrop ostro napadel komunistično internacionalo.

Čsl. vojska in mladina

Praga, 16. decembra. br. Danes se je vršila običajna vsakoletna prva velika večja novincev praške garnizije, ki so

pravkar dokončali prvi del vojaške izobrazbe. Svečanosti je prisostvovala mladina vseh praških srednjih in mešanskih šol. Po končanih vežbah je mladina skupno z vojaštvom z godbo na čelu odkorakala v vojašnice, kjer so ji razkazali notranjo ureditev vojaških bivališč in življenje v vojašnicah. Vsi srednješolci so se nato udeležili vojaškega kosila, da so tako spoznali vse brskosti in sladkosti vojaškega življenja.

V Rimu grade

podzemeljsko železnico
Rim, 16. decembra. br. Danes so slovesno otvorili dela za graditev prve podzemeljske železnice v Rimu. Proga bo vodila od glavne kolodvoza do kolodvoza Lido in bo dolga 5 km. V načrtu je graditev krožne proge in več zveznih prog v skupni dolžini nad 80 km. Gradbena dela so preračunana na 5 let.

Velika eksplozija v ruski ladjedelnici

Riga, 16. decembra. w. Po poročilih iz Moskve je nastala v vojni ladjedelnici v Nikolajevsku huda eksplozija. Sedem delavcev je bilo ubitih, veliko število pa hudo ranjenih. Glavno poslopje ladjedelnice je v razvačinah. Mislijo, da gre za sabotažo. Izvršenih je bilo veliko število aretacij.

INOZEMSKO BORZE

Curih, 16. decembra. Beograd 10.—, Pariz 20.30, London 21.345, New York 435.—, Bruselj 73.525, Milan 22.925, Amsterdam 236.90, Berlin 175.—, Dunaj 79.50—81.30,

Politični obzornik

Razveljavljene občinske volitve v Trebelnem

Na pritožbo nosilca opozicijske liste Frana Piškurja, posestnika v Statenbergu, zastopane po odvetniku dr. Josipu Troštu v Novem mestu, je upravno sodišče v Celju po § 50. zakona o občinah odločilo: Pritožbi se ugodi in se občinske volitve v Trebelnem razveljavijo radi nepravilnega postopanja volilnega odbora s tem, da se morajo izvršiti nove volitve najkasneje v enem mesecu od dne prejema te odločbe. Zoper to odločbo ni pravnega sredstva. — V razlogih razsodbe pravi upravno sodišče, da je smatralo za dokazano, da je bilo ob 18. na volišču še toliko volilnih upravičencev, da bi pri mali razliki med številom za podnele liste odanih glasov moglo to število glasov bistveno uplatiti na izid volitev. Ker volilni odbor v nasprotju s § 44. odst. 2 teh v veži pred glasovalno sobo čakajočih volilcev ni pripustil k volitvam, je zagrešil bistveno nepravilnost. Radi te nepravilnosti je upravno sodišče ugodilo pritožbi, ne da bi se spuščalo v razmotrivanje ostalih nepravilnosti, navedenih v pritožbi. Razmerje glasov: Lista JRZ z nosilcem L. Grebenčem 147, 1. opozicijska lista z nosilcem dosedanjim županom Fr. Klemenčičem 143, in 11. opozicijska lista z nosilcem Fr. Piškurjem 107. Ker je glasom zapisnika volilnega odbora samega v veži pred volilno sobo ob 18. še čakalo najmanj 50 volilcev, da bi glasovali, je več kakor jasno, da bi bil izid volitev čisto drugačen, kakor je bil, ako bi volilni odbor pripustil še te volilce k glasovanju.

„Obzor“

in „Hrvatski dnevnik“

Zagrebski list „Danica“ je nedavno tega objavil članek o borbi „Tipografskih“ časopisov proti „Hrvatskemu Dnevniku“. Kot član ravnateljstva „Tipografije“ je postal direktor „Obzora“ dr. Milivoj Dežman. „Danica“ popravek, v katerem je tudi trdil, da je „Hrvatski Dnevnik“ informativen list, ki podpira hrvatsko seljačko politiko, kakor jo podpira tudi „Obzor“ in „Jutarnji List“, da je „privatno podjetje posameznih mož“ in končno da so v ravnateljstvu „Tipografije“ sami Hrvati in v vsrkem oziru večinoma kristjani. Te trditve dr. Dežman „Hrvatski Dnevnik“ v svojem večeršnjem uvodniku ogorčeno zavrača in ugotavlja: 1. „Hrvatski Dnevnik“ je sicer informativen list, toda urejevan je v smislu upliva, ki pripada predsedniku dr. Mačku, ne samo po njegovem položaju v hrvatskem javnem življenju, marveč tudi po konsorcijski pogodbi. 2. „Obzor“, „Jutarnji List“ in „Večere“ niso ne dejansko, ne formalno sestavni deli hrvatskega seljaškega pokreta. 3. Člani prvega ravnateljstva „Tipografije“ so bili: predsednik Ernest Schulz iz Zagreba, pokojni Milan Savčić iz Beograda, Evgen Demetrovič, dr. Wolf in dr. La-voslav Schick, vsi iz Zagreba. V sedanjem ravnateljstvu pa so: predsednik Ernest Schulz, Karel Schulhof, Stefan Schulhof, Milan Schulhof, dr. Rudolf Bries, dr. Pavao Pavlovič, Milan Band in dr. Milivoj Dežman. 4. „Tipografija“ je delniška družba z glasnico 10 milijonov Din in s 100.000 delnicami po 100 Din, ki se glase na donostelja. Delnice so torej predmet svobodnega trgovskega prometa. 5. Delež članov konsorcija „Hrvatskega Dnevnika“ pa niso predmet svobodnega trgovskega prometa, a tudi položaj članov konsorcija ni ravnopraven položaju predsednika dr. Mačka. — „Hrvatski Dnevnik“ zaključuje svoja izvajanja v tonu, ki ne pripušta nobenega dvoma: „Tipografski“ listi, kakor vsi drugi listi imajo pravico podpirati politiko hrvatskega narodnega pokreta, ali nikakor ne moremo pripustiti, da bi bili identificirani z njim: časopisjem.“ — To je dovolj odločno povedano in dr. Dežman odslej pač ne bo več igral vloge namišljenega mentorja dr. Mačka!

„Hrvatska Istina“ ne izhaja več?

Tednik „Hrvatska Istina“ že dva tedna ni izšel. V Zagrebu pravijo, da list najbrže sploh ne bo več izhajal. O vzrokih prenehanja si ljudje niso prav na jasnem. Eni pravijo, da je list moral prenehati, ker je bil uprizorjava proti listu in njegovemu uredniku z gotove strani taka gonja, da je bil urednik dr. Hanžeković končno primoran položiti orožje in odločiti pero. Klari-kalna „Hrvatska Straža“, ki ji je pisanje „Hrvatske Istine“ tudi bilo zelo, zelo močno na živce, pa javlja z odkritim notranjim zadovoljstvom, da so prenehanje dr. Hanžekovičeva lista povzročile samo gnotne težkoče „Straže“ zahtuje, da toži dr. Hanžekoviča Stjepan Kramarič, ki mu je posodil na menico 4000 Din. „Hrvatska Istina“ je imela dva močna nasprotnika, zato je bilo od vsega začetka jasno, da bodo njenemu življenju usojeni zelo kratki dnevi.

Kupujte domače blago!

Jutri premiera v kinu Unionu!

Junaški epos o legendarnem kozas-
kem atamanu po nesmrtni Gogoljevi
pesnitvi!

Harry Baur in Danielle Darrieux

Taras Buliba

Prostovoljni in socialni davek v Ljubljani

Nižji sloji plačujejo sorazmerno najvišje davščine,
zlasti socialne

Menda ni nikogar izmed davkoplačevalcev, ki bi bil zadovoljen s kakršnikoli davki, prostovoljnimi ali prisiljenimi. Dajati je vedno težje kakor jemati. Samo po sebi se razume, da je zlasti socialne davščine, ki so novost med nesčetnimi vrstami novih davkov zadnjih let, posebno lahko zagovarjati. Sredstva teh davščin se namreč porabljajo, o od-
nosno so namenjena za plemenite namene. Potrebna so, skoraj nepotrebneje med po-
trebnimi. Zda je pač že prodorilo dovolj da-
leč spoznanje, da je nezaposlenost socialno
zlo in ne le zlo posameznikov. Toda prav
zaradi tega je potrebno, da se ozremo na
občinske socialne davščine, ki pri nas niso
obvezne, z načelnega stališča. Mislimo namre-
č, da bi nas moralo zelo skrbeti, kako bi
zbrali čim več sredstev in čim bolj zanesljivo
za tako pomemben namen in velike nujne
potrebe.

Prostovoljne socialne davščine niso ne-
dvomno zanesljiv vir dohodkov in tudi ne
dovolj močan. Če bomo prepuščali tako važne
zadeve, kakršna je odpravljanje brezposle-
nosti, meščanskemu usmiljenju do bližnjega
se bomo lahko kaj kmalu prepustili. Dajati
smo bili preveliki optimisti in da nismo
gledali dovolj trezno na socialne pojave na-
šega časa. Sicer pa samo usmiljenje ter
sentimentalni odnosi do socialnih vprašanj ne
morejo biti dovolj učinkoviti. Čeprav bi se
vsi topili v solzah ob pogledu na nezaposle-
ne, ki pozimi trkajo na usmiljena srca. Zbi-
ranje prostovoljnih darov za nezaposlene
po pooblaščenih mestnih občinah je samo ne-
koliko bolj organizirano ter z avtoriteto
javne uprave moralno podprto beranje od
berančev samih nezaposlenih. To beranje
je dobilo sicer ime prostovoljne socialne
davščine in meščanom zagotavlja, da bo
tako zbrana sredstva porabljena mnogo
bolj smotrno, razen tega pa bodo izključe-
ni »delomerni« od prejemanja podpor.
Vendar se to »davščina« ne bo odpravila
zanesljivo beranje, kaj šele nezaposlenost.
Zato uvedba takšnega davka ne more biti
upravičena, da bi smeli postaviti v nemar vse
druge socialne akcije ter da bi ne iskali
drugih, zanesljivejših virov dohodkov za za-
poslitev brezposelnih.

Prav tako je zgrešeno naziranje, da so
vsi meščani dolžni plačevati prostovoljni da-
vek na stanovanju. Meščanom v resnici ni
težko dopovedati, da mestna občina potre-
buje mnogo sredstev za zaposlitev nezapo-

slenih in da socialna vest nalaga dolžnost
pripraviti za tako važen namen. Toda nihče
ne more reči, da je takšna davščina pravi-
na, čeprav je »prostovoljna«, ako bi naj pri-
speval meščan, ki ima samo eno ali dvosob-
no stanovanje prav toliko od sebe kakor n. p.
pr. prispeva sosed, ki ima 5 ali celo
7sobno stanovanje. Razlika med dohodki
meščanov, ki živijo v številnih družinami v
podstrešnih ali kletnih enosobnih stanova-
njih, in meščani, ki kraljujejo v tako zva-
nih komfornih večsobnih stanovanjih, je pač
ogromna. Vseeno, če ima družinski rednik
s štirimi ali več otroci izpod 2000 Din me-
sečne plače in če ima družinski rednik
nad 10.000 ali celo 20.000 Din dohodkov na
meseč. Zato so celo prispevki za osovraž-
ni bednostni fond pravičnejše naložbe davko-
plačevalcem. Mislimo, da nikakor ni »so-
cialen element« meščan, ki stanuje v eno-
sobnem stanovanju in ki se upira plačevati
njo prostovoljne davke. Če je davščina v
resnici prostovoljna, bi morali vsaj priznati
nekaterim davkoplačevalcem, da je težko
prispevati tudi le 2 Din na mesec, ako si
moraš vsak dan pritrgovati od ust za dru-
žino. Upostevati bi tudi morali, da nižji slo-
ji plačujejo sorazmerno najvišje davščine.
Zlasti socialne, neposredno in še posebej po-
sredno kot konzumenti umetno podraženih
življenjskih potrebščin.

Sicer se pa plačevanju prostovoljnih pri-
spevkov za socialne namene mestne občine
oni, ki najtežje plačujejo, navadno ne upi-
rajo. Ukori bi torej bilo treba nasloviti na
drug naslov. Najbrž je po vsem svetu tako,
da pokažejo vselej le revali največ srca za
trpeče, in ne le pri nas. Nedavno je v Fran-
ciji eksplodirala velika tovarna orožja. Eks-
plozija je zahtevala izredno mnogo žrtev in
zato je eden največjih pariskih listov razpi-
sal zbirko za svoje posrebljenih. Denar
še vedno zbirajo, a so doslej zbrali zelo ma-
lo, ker se v sklad s takimi predvsem mali
prispevki delavcev in uradnikov. Ti bi morali
predvsem upoštevati vsi, ki računajo na
prostovoljne prispevke za kakršnokoli
blag namen. Občina je dolžna poiskati pri-
merne virov dohodkov za oblažitev bede na
svojem področju. Socialne davščine so ne-
dvomno dober vir, toda morajo biti pravične
in bile bi naj obvezne, da bi bili dohodki
čim zanesljivejši. Beranje samo na eebi pa
ostane le beranje, naj berači kdorkoli, in
ne more biti v čast in oporo socialnemu
skrbstvu velikega mesta.

spodaj je bil na Mladino, pobel v puz-
lino drvarnico in pričel metati polena v
svojo drvarnico. Kaj začudeno je pogledal
ko se je ogledal najemnik in hotel v gos-
podarstvo drvarnico po polena, ki so bila
podpisana tudi že prejšnjega dne. Tožitelj
zahteva odškodnino.

— Posesnik ste. Koliko je hiša vredna?
vpraša sodnik obtožence.

— 200.000 Din.

In vendar se vam je zdele potrebne je-
mati davke?

— Ne vem, kaj mi je bilo. »Kopčičus«
sem imel v vojni!

— Radi tega še ni dovoljeno jemati tuje
premoženje!

Obsojda: 10 dni pogojne za dve leti,
pravne stroške, tožitelj naj se obrne na
civilno-pravno pot za določitev odškod-
nine.

Toženec: — Ne razumem, ne slšim do-
bro. Deset dni bo treba iti »noter«?

Sodnik: — Ne! Če boste v dveh letih
še kaj zgrešili, boste sedeli za to in za
novo kazen!

Protituberkulozni dinar v Mariboru

Maribor, 15. decembra
Protituberkulozni dinar za zgradbo zila-
la jetičnim bolnikom v Mariboru, je do-
segel v mesecu novembru 1936 vsoto Din
263.304.— Izven stanovanjske akcije so
darovali azilnemu skladu in sicer Zbor
poljskega straže v Mariboru Din 113.— in
šef-zdravnik OUZD g. dr. Sekula Jože
Din 100.— ter posestnik in restavrativ v
Bistrici pri Rušah g. Herman Postl Din
100.— Vsem prav iskrena hvala!

Z reorganizacijo pobiranja stanovanj-
skega protituberkuloznega dinarja po in-
kasitnih mestnih podjetjih, se je že prvi
mesec pokazala prav zanimiva statistična
slika o dohodkih po posameznih okrajih
mesta Maribora. Inkasacije PTL dinarja
pa je že tako organizirana, da ne bo raz-
vidna samo višina dohodkov za posamez-
ni okraj, marveč bo ugotovljeno tudi ime
stranke, ki stoji tej plemeniti in človeko-
ljubni akciji brezplačno ob strani. Zato se
bo odbor PTL v Mariboru na take p. n.
stranke obrnil s posebno pismono prošnjo
in jim prikazal statistično sliko o višini
dohodkov onih okrajev mesta Maribora,
kjer so naseljene delavske kolonije, isto-
časno pa tudi ljudje, ki so v slednji
lepemu zgledu socialno in finančno si-
bičnejši slojem in naj darujejo mesečno
vsaj en dinar za PTL azil, katerega je da-
roval tudi delavec od svoje razmeroma
znatno manjše plače. Meščani pokažemo
dobro voljo in ne pustimo se osramotiti!
Na področju elektrificiranja omrežja v Ma-
riboru je preko dvajset tisoč električnih
števcev. Če bi prispevala vsaka stranka sa-
mo po en dinar, bi bilo mesečnih dohod-
kov ravno toliko, kar pa se pri količini
dobri volji lahko doseže.

Premalo železniškega csobja

Ljubljana, 16. decembra
Razmere na progah v območju ljubljanske
železniške direkcije postajajo iz dneva v
dan nevrzdrnejše. Za ljubljansko železniško
direkcijo se ne upoštevajo vrsta in jakost
prometa, gostota postaj in postajališč, dvo-
tirne proge, razne naprave itd. Poleg tega
je ljubljansko železniško ravnanje, ki ni
dotirano z osebnim kot zagrebško ali beo-
grajsko. Pri tem pa so proge v Sloveniji
najstarejše in zaradi visoke, sorazmerno naj-
višje obremenitve potrebujejo veliko več de-
lovnih moči za vzdrževanje in sanacijo. Na-
zadovanje naših prog v pogledu vzdrževanja
se čuk domala povsod, a se vrši na njih naj-
večji promet, saj so tudi proge v Sloveniji
najbolj aktivne.

Nezadostni stajajo oseba se pozna povedo,
osebe pa, ki je vpreženo se mora truditi
in delati do izčrpanosti. Samo prometno-ko-
mercialna služba pri ljubljanskem ravnar-
stvu ima v splošno že preko 500 doslu-
ženih moči, obeta se pa še večje število. Do
leta 1940 namreč bo odslužilo polno dobo še
približno 600 uslužbencev, kar da skupaj je
to tretjino sedanjega števila v tem oddelku.
Povrhu vsega se pa vodi že doslužen ve-
činska še danes kot neekonomični uslužben-
ci, čeravno so zaradi starosti in onemoglo-
sti kot nesposobni že odtegnjeni od eksek-
utiv. Podobno se razmere tudi v gradbeni
in strojni službi.

Službena obremenitev osebja ljubljanske
direkcije znaša več kot 8 ur dnevno. Za ve-
lo čezurno delo pa uslužbenec ne prejema
nikakih posebnih nagrad, dočim je drugod
za to poskrbljeno.

Iz Maribora

— Gledališče. V četrtak bo operno-ba-
letni večer Tanke Wesel-Polla in Hye.
Red C.

— Gradnja bolniškega paviljona zelo hi-
tro napreduje. Poleg glavnega bolniškega
paviljona bo v nekaj mesecih zrasel dvo-
nadstropni paviljon, ki bo zelo ublažil pe-
reče vprašanje povečanja bolnice v Mari-
boru.

— Mariborski sportniki so razočarani.
Tukajšnji nogometni klub so nedavno po-
krenili akcijo za ustanovitev lastnega pod-
saveza, ki je mariborskemu okrožju nuj-
no potreben. O tem vprašanju so razmo-
rvali na javni skupščini ljubljanskega
nogometnega saveza v Beogradu, ki sta
se udeležila tudi zastopnika maribor-
skih klubov gg. Jošil in Konč. Predlog so
dali na glasovanje in je propadel z 239:
263 glasov.

— Mladina revežem. V nedeljo se je
vršil v veliki dvorani »Uniona« zelo do-
bro obiskan koncert Podralskega Rdečega
kriza v Mariboru. Vse piske in glasbe-
ne točke so bile skrbno naštevane in so
žele navdušeno odobravanje. Čisti dobitek
je namenjen mariborskim revežem.

— Otroka zaigala pastopje. V Brezuli
sta se na skednju posestnika Josipa Ma-
karija dva letna dekleta igrala z vžigalica-
mi. Zažgala sta kup slame in v nekaj
minutah je bilo poslopje v plamenih. Ske-
denj je do tal zgorel.

— Grušen zločin nad slaboumo žens-
ko. Orožniki so v Mezi aretirali nekoga
rudarja, ki je na travniku napadel 43let-
no gluhoonemo in slaboumo pastirico Ma-
rijo Okrodelnik ter ji storil silo. Ljudje
so hoteli nasilno razločiti.

— Usoda kralja Petra trga. Ne samo
Mariborčani marveč tudi tuji se sgražajo
nad sedantim licem kralja Petra trga. Za
dolge mesece je ta trg propučen samsmu

sebi in se zdi, da ga smatrajo za odra-
gitično raznih odpadkov, saj zgleda sedaj
kot en sam kup kamenja. Res zadnji čas
je, da ga na mariborskem mestu pobrigajo
za usodo tega trga in ga končno vendar
le uredijo.

Z Jesenic

— Zanimivo predavanje. Drevi ob 20. bo
v Sokolskem domu predaval br. ing. Srečo
Petrovič o svojih vtisih s potovanja
po Avstriji, Češkoslovaški in Nemčiji ter
o razvoju veleindustrije v teh državah.
Ker bo predavanje za naše razmere zelo
aktualno in poučno, se pričakuje velika
udeležba s strani delavstva.

Božična nervoznost na trgu

Ljubljana, 16. decembra.
Danes se je že poznala na trgu božična
nervoznost. Gospodje ne morejo biti več
brezbržne in skrbni jih v resnici mučijo
čedalje bolj. Trg pa danes zaradi bližajo-
čih se praznikov ni bil bolj založen. Tudi
mlečnih izdelkov, ki je za nje največje
povpraševanje. Danes je kvatrna sredo,
toda ljubljanci je ne upoštevajo posebn-
no, odnosno se postijo ne glede na to. Zda
se marsikdo posti, da se mu ne bo treba
o božiču. Zaradi posta je bil trg danes
tudi nekoliko založen s ribami. Bilo je nekaj
zabojev sardelci, ki so jih prodajali po 14
do 16 Din kg.

Na perutninskem trgu je bilo nekoliko
več jaje kakor navadno ob sredah. Cene
so ostale še nespremenjene. Najlejša in
sveža jajca so bila po 1.25 Din komad. Bi-
lo je tudi mnogo perutnine, ki so jo go-
spodje zelo kupovali ter se zalagale za
božič. Zato je bilo naprodaj tudi mnogo
zaklane perutnine, čeprav je post. Veseli
amo lahko, da so ostale cene še nespreme-
njene. Upamo, da se tik pred prazniki ne
bo podražila vsaj zelenjava, ki je mnogo
na trgu. Dovož zelenjave iz južnih krajev
je živahen ter bi domačo zelenjavo lahko
pogrešali, četudi bi je ne bilo več toliko na
trgu. Tako n. p. prodajajo zelo lepo dal-
matinsko špinado po 8 Din kg. Izredno
mного domačega račita ter ga zaradi
tega prodajajo po dinarju merica. Na sad-
nem trgu je bilo danes največ orehovi-
jeder za potico, in sicer po nespremenjeni
ceni, po 18 Din kg. Gospodje se zelo za-
nimajo za nje, vendar jih ne kupujejo po-
sebnost.

Ker je krompirja na debelo naprodaj
zelo malo, ga skušajo kmetje prodati tem
dražje. Danes ga je ponujal kmet, ko ni
bilo nobenega drugega voza krompirja na
Sv. Petra nasipu, po dinarju kg. To se
pravi, da je zdej krompir na debelo celo
dražji kakor na drobno, kajti na glavnem
trgu ga prodajajo na drobno po 1.75 Din
2 kg.

„Nerazumljivo manevriranje“

Jesenice, 15. decembra
Pod tem naslovom se je pred kratkim do-
pisnik »Delavske politike«, ki je obenem
občinski odbornik, obregnil ob mene. V svo-
jem poročilu o občinski seji, ki se je vršila
22. novembra sem točno opisal delo in med-
sebojno razmerje nekaterih občinskih od-
bornikov, ki so tvorili v prejšnjem občins-
kem odboru združeno opozicijo, v seda-
njem pa so si hudo v lasih. Gospod do-
pisnik je v svojem odgovoru na moj dopis
objavil tudi poslovniki govor dr. Obersnela,
kar pač ni nič ne spremeni na dejstvu, ker s
sejo z dne 22. novembra in mojim dopisom
ni v nobeni zvezi.

Objava dr. Obersnelovega poslovnika go-
vora in pisnevega odgovora v »Delavski
politiki« pa ima to dobro stran, da široko
javnost ve, kako lepe poslovnice besede je
takrat dr. Obersnel izrekel in kako žolčno
mu je dopisnik »Delavske politike« kot ob-
činski odbornik odgovoril.

Tudi jaz razumem, »da so se preje složno
sedeli morali jeziti, če se je enih prišla
boleznen opomnjanja metod JNS, drugi pa
so ostali dosledni«. Menja pa sem, če bi
bila SDL dobila pri volitvah 19 glasov več
in s tem mehak foteji na občini, bi bržkone
tudi našla bolezen opomnjanja metod JNS
in pozbila na doslednost ter bi v tem pri-
meru brenkala na druge strune, kot pa bren-
ka sedaj na trid stolič za vratmi.

Pri tem pa čutim potrebo poudariti, da
po svojem prepričanju bližje stojim pis-
nim razmerjem, kot pa nazorom gospodov
sedanje občinske večine. To je pač naravna
stvar, saj smo vsi iz »Srčjega gnezda« in
kot taki moramo skupaj odibljati nezaje-
ne, ki od zunaj dvikajo v to gnezdo. Go-
spod dopisnik »Delavske politike« upam,
da ste me razumeli tako, kot sem vas raz-
umel jaz.

Naše gledališče

DRAMA

Sreda 16.: Tudi Lela bo nosila klobuk. Red A.
Četrtek 17.: Kadar se utrga oblak. Red B.
Petek 18.: Zaprt.

Sobota 19.: Atentat. Premierski abonma.
Nedelja 20.: ob 15. Repetice. Premiera. Mla-
dinska predstava. Izven; ob 20. Korajža
velja. Izven.

OPERA

Sreda 16.: La Boheme. Red Sreda.

Četrtek 17.: Boira Smrt. Red. Četrtek.

Petek 18.: Zaprt.

Sobota 19.: Cavalleria rusticana. Glumati.
Izven. Zbuzane cene od 30 Din navzdol.
Premiera Sominove drame »Atentat«
v soboto za premierski abonma. Nastopila
bosta ga Mira Danilova in g. Levar. Pisatelj
je znal prikazati na edinih dveh osehah, ki
nastopaja v napeti igri, psihološke posledice
atentata, ki ga je zagrešil eden izmed
njih na vplivni politični osebi. Dejanje daje
vpogled v kompleksni usroj; sodborne druž-
be in obeta se zanimiva premiera. Režiser:
M. Skrbinek.

Premiera mladinske igre »Repetice« bo
v nedeljo ob 15. uri vbeubje 5 slik, ki ima-
jo slednje naslove: Berač. V Krkonosih. V
Repeticevom podzemskem gradu. Coprni
je v vragoliji. Pridni Gašperček. To je ve-
sela pravljica za velike in male, ki vsebuje
vse elemente, ki jih mora imeti dobra otro-
ška igra. Nastopajo živali, otroški balet in
različni dobri in hudobni; duhovi. Režiser:
B. Kreš.

Beleznica

KOLENDAR

Danes; Sreda, 16. decembra katoličani;

Adela, Evzebij.

DANASNJE PRIREDITVE:

Kino Matjaž: Irena.

Kino Ideal: Krk prerije.

Kino Sloga: Beli pekel Piz Pala.

Kino Union: Trije snubci učiteljice Krj-
sine.

Kino Kodeljevo: Pravica prerije.

Jadranska straza: predavanje dipl. mere-
Badau Tujusa »Berlin—Hamburg« ob 20.

verandni dvorani restavracije Union.

Idrjski krožek: ustanovni občni zbor ob

20. v kmetijski sobi restavracije Slamč.

Delavski prosvetni večer kot večer Ivana

Cankarja ob 20. v Delavski zbornici.

Ljudska univerza: predavanje prof. dr.

inž. Milana Vjdmarja o posegu elektrotehni-
ke v razvoj človeštva ob 20. v mali filhar-

monični dvorani.

Sadjarso in vinarstvo društvo: predava-

nje g. Frida Lenarda »Sadni spalir v pravi

luči« ob 19. v dvorani mineraloškega insti-
tuta na univerzi.

Profesorso društvo: predavanje prof. Bro-

darja Srečka iz Celja o naši stari kameni

dobi v dvorani OUZD ob 20.

Udruženje ljubljanskih inženjerov in

arhitektov: družabni večer ob 20. v Kazini.

DEZURNE LEKARNE

Danes; Dr. Kmet. Tyrševa cesta 43, Tru-

koczy ded. Mesni trg 4, Ustar, Sejanbur-

gova ulica 7.

IZ POLICIJSKE KRONIKE

Ljubljana, 16. decembra

Svedrovcev, ki so navzvali blagajno v

Turkovi menjalnici v Prešernovi ulici in

že prejeli plenitvi tudi blagajno Turkove

spedičije na Masarjkovi cesti, še niso iz-

sledili, toda policija jim je že tesno za

pelami. Policija je aretirala več sumljivih

tipov, ki najbrže kaj več vedo o predpri-

pravah za vlogo in je zajela celo nekoga

mlajšega človeka, ki bi utegnil biti udele-

žen pri vlogah. Gre za nekoga kaznjene-
ga, ki je bil izpuščen iz kaznilnice na

pogojni dopust, ter se je mudil že nekaj

mesecev v Ljubljani, kjer je imel tudi

stanovanje. Mož ni spal doma ne tedaj,

ko je bilo vlogljeno v Turkovo spedičijo

in tudi ne, ko je sledil vlogi v menjalnici

v Prešernovi ulici. Na policiji je lagal, da

je bil v noči na 1. t. m. in sploh oni te-
den v Italiji, kar mu je pa težko verjeti.

Aretrirani T. je namreč zelo prekanjen in

obenem drzen svedrovec, ki ima na vesti

tudi vlogi v blagajni OUZD predlamskim.

Takrat je skočil iz 1. nadstropja palače

OUZD in si zlomil nogo, zato so ga kmalu

prijeli. Kakor je dokazano, je T. vzdržev-

val tudi pisemne stike z znanimi tržaški-
mi vlogilci, ki so prihajali k nam »na de-
lo« in se morajo sedaj, ker jih čaka tu

prevelika kazen, zadrževati za mejo. Na

doru arretirane T. so našli kriminalni

organi zamezan obteko, kar še posebno

kaže na njegovo sodelovanje pri vlogi v

menjalnici, kjer se je moral plaziti skozi

odprzine v zidu in skozi podstrešje. Na

podstropju bodo izkopali prah z obleke in ga

počim analize premeniali z materijalom v

izkopanem zidu.

V ponedeljek zvečer je bil večer pijan-

cev in vobče prav nerodnih veseljakov. V

nekaterih primerih je moral zaradi nasil-
nosti in pijanosti stopiti v akcijo tudi po-

licijski avto, s katerim so odpramljali na-

silneže v policijske zapore. Eden izmed

zelo hudih ljudi je 26letni snazilec oken

Miha Sršen, ki je res pravcati sršen, za-
stati se ga nabere. Ponoči je razgrajal v

kavarni »Central«, žali goste in bruhal

poskve v vseh mogočih jezikih. Nazadnje

ga je na poziv gostov prijel stražnik, ki

pa ni mogel z njim opraviti sam. Moral

je pozvati na pomoč tovariša, nato pa se

je Sršen vrnil na tla in je moral priti ponj

policijski voz. Struktivna Mleka, znana

ljubljanska veseljakinja, se ga je na pa-

nila že zgodaj zvečer in razgrajala pred

neboščnikom. Naenkrat se je pa zvrnila

na tla in obležala. Dvigniti se sploh ni

hotela več, kar je povzročilo seve zgra-

žanje obštevna. Tudi ponjo je moral priti

NAJSLAVNEJSI AMERISKI KLOVNI BEATJE

Noč v operi

Jutri premiera v
Elitnem kinu Ma-
tici!

DNEVNE VESTI

Zakona o bankah še ne bo. Konec nov. je prišla v javnost; vendar, da pripravljajo me-
rodatna ministrstva osnutek uredbe o finan-
čnih bankah, ki kreditnih zadrugah.
Uredba o hranjenju in gospodarskih zdru-
gah pa pridela ponovno pred ekonomsko
finančni odbor ministrov. Na merodajnih
metih se proučuje tudi stari načrt okvirnega
zadružnega zakona, toda to delo še ni tako
napredovalo, da bi v kratkem dobili zadr-
žni zakon. Neresnične so pa vesti, da se nam
obeja zakon o bankah in o bankah. Na
merodajnih mestih nimajo še nobenega
osnuteka uredbe ali zakona o bankah.

Nova uredba o Feniksu. Finančni od-
bor ministrov je sprejel 10. t. m. uredbu o
sanaciji zavarovalnice Feniks. Na seji mini-
strskega sveta je bila pa ta uredba odklonje-
na in podaljšana dosedanja uredba še za
15 dni. Izdelana bo nova uredba na podlagi
osnutka, ki ga je sestavilo Društvo Fenikso-
vih zavarovalnic v Ljubljani, s katerim se
strinja tudi druge skupine zavarovalnic.
Po novi uredbi bodo interesi Feniksovih
zavarovalnic v polni meri zaščiteni in nji-
hov denar rešen.

Carinski dohodki od 1. do 10. decembra,
so znašali 4.777.217 Din ali 23,20% več nego
v prvi desetini decembra lanskega leta.
Od 1. aprila do 10. decembra so znašali car-
inski dohodki 546.598.765 Din, ali 37 mi-
lijonov 981.354 Din več nego v istem raz-
dobju lanskega leta. Po proračunu je bilo
za ta čas predvidenih carinskih dohodkov
489.031.240 Din tako, da znaša prebitok
57.567.525.

KINO SLOGA

Največji dr. Fancov alpski film
BELE PEKLE PIZ PALU
Gustav Diessl — Leni Riefenstahl —
Ernst Udet

Samo dva dni! Danes in jutri!

MATICA

Danes nepreklicno zadnjič! Hitite
in ogledajte si film, ki ga je vsakdo navdu-
šeno hvallal!

IRENA

Lil Dagover, Geraldina Katt, Sabine
Peters, Karl Schönbeck

UNION

Danes nepreklicno zadnjič!
TRJE SNUBICI UČITELJICE
KRISTINE
Marija Andergast — Hans Söhnker

Preizkušeno ob 16, 19 in 21 uri.

Iz »Službenega lista«. Službeni list
kr. banske uprave dravske banovine št.
101 z dne 16. t. m. objavlja odločbo kra-
jevskih namestnikov o preloženju občin-
ske šolnice v občini Sv. Ana v Sloven-
skih gorah, pravilnik o službeni obleki
in orožju uslužbenecv finančne kontrole in
dajanje državne podpore za nabavo služ-
bene obleke, razpis o področju carinske-
ga oddelka v Martinju, carinjenje in pla-
čevanje blaga, uvoženega po pošti in raz-
ne objave iz »Službenih Novic«.

**Zivalske kužne bolezni v dravski ba-
novini.** Po stanju z dne 10. t. m. je bila v
dravski banovini svinjska kuga na 100
dvorcih, svinjska rdečica na 5, kuga če-
belne zalege na 6, in stoidina na 1.

Strokovni tečaj za damsko krojaštvo.
Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI
pripravi štedeniški strokovni tečaj za damsko
krojaštvo, namenjen v prvi vrsti pomočni-
cam in pomočnicam, ki se namenjajo pod-
vredni mojstrskemu izpitu. Tečaj se bo vršil
petkrat na teden ob večernih urah. Poučeva-
lo se bo krojno risanje enostavnega sistema
in za glavne tipe oblačil, tvari, tkanin, na-
črtovanje noše in noševstvenstvo, modeliranje in
semerjanje, modno risanje, praktični navse-
ti, enostavno vodstvo, knjig. kalkulacija,
davčni, obrtni, delavski in drugi predpisi,
ki jih mora poznati krojaški obrtnik. Tečaj
se prične po 10. januarju 1967 na Tehniški
srednji šoli v Ljubljani. Tečaj bo brezpla-
čen. Prijave s točnim naslovom je poslati
najkasneje do 26. decembra na Zbornico
za TOI v Ljubljani, kjer se dobe tudi ust-
mena pojasnila.

Turistični dinarji za letoviškarje iz Če-
škoslovaške. V češkoslovaških turističnih
agencijah je bil sprožen predlog, o uvedbi tu-
rističnega dinarja za češkoslovaške držav-
ljane, ki prihajajo k nam na počitnice. Te-
čaj naj bi bil 52 do 55 Kčs za 100 Din. Če-
škoslovaška, Italija, Francija in Švica so
devalvirale svojo valuto in zato je vrede-
no, da bodo češkoslovaški v bodoče raje
hodili v Italijo, Francijo in Švico na počit-
nice. Pobuda za uvedbo turističnih dinar-
jev bi morala priti od naše strani, če no-
čemo, da bo dotok češkoslovaških letovi-
škarjev k nam pojenjal.

**Gradnja mostu med Jugoslavijo in Ru-
munijo.** Po dolgih pogajanjih je bil dose-
žen sporazum med rumunsko in našo vla-
do, da se zgradi čez Dunav med obema dr-
žavama nov most in da se gradnja takoj pri-
čne. Pred dobrim letom je bil zgrajen čez
Dunav nov most, ki veže Beograd z južnim
Banatom in ki so znašali stroški zani okrog
400 milijonov. Stroški za most med Jugosla-
vijo in Rumunijo bodo znašali tudi okrog
400 milijonov, polovico bo prispevala naša
država, polovico na Rumunija. Most bo za
cestni in železniški promet. Na rumunski
strani bodo zgradili novo, okrog 50 km
dolgo železniško progo, na naši strani pa
znatno dražjo in daljšo progo. Most bo prvi
med obema državama čez Dunav, kot mejo
med Jugoslavijo in Rumunijo in obenem peti
čez Dunav na našem ozemlju. Dolg bo 230
metrov.

Češkoslovaško odlikovanje. Predsednik
Češkoslovaške republike je odlikoval z re-
dom Belega orja g. dr. Meks Kovačiča,
ravnatelja gimnazije in odbornika JC lige v
Ptuju, in g. Iga Šiljara, odvetnika in odbo-
rnika JC lige v Kranju, Čestitamo!

Država bo samla sekala gozdove. Nova
trgovinska pogodba med Jugoslavijo in Fran-
cijo je vzbudila zadovoljstvo med našimi les-
nimi trgovci, ki so prepričani, da bomo lahko
izvažali precej lesa v Francijo. Prej so mo-
rali plačevati naši izvozniki 64 frankov takš-
od vsakega kubičnega metra lesa. Z novo
pogodbo se pa znižajo te takse na 8 frankov.
Zaradi visokih takse naši izvozniki niso mo-
gli izvažati v Francijo dovoljenega kontin-
genta lesa, ki je zdaj v celoti izrpan. Ver-
jetno je pa tudi, da se bo znatno povečal
izvoz našega lesa v Španijo, čim bo tam kon-
čana državljanska vojna. Ministrstvo za go-
zdove in rudnike namerava ukiniti vse do-
gorene pogodbe z gozdnimi podjetji glede
eksploatacije in v bodoče bo baje država
sama sekala gozdove in prodajala les.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da
bo megleno deloma oblačno vreme. Včeraj
je deževalo v Ljubljani, Zagrebu, Splitu in
na Rabu. Najvišja temperatura je znaša-
la v Splitu 15, v Beogradu 13, v Sarajevu
10, v Skoplju 9, v Zagrebu 6, v Ljubljani
5,2, v Mariboru 4. Davi je kazal barome-
ter v Ljubljani 768,2, temperatura je zna-
šala 0,3.

Stroj mu je zlomil roko. V bolnico
so davi pripeljali 18letnega delavca Ma-
teverža Tavčarja, doma iz Dorfarjev pri
Škofji Loki. Zaposlen je bil v Jugoški v
Kranju, pa ga je pograbil stroj za desno
roko in mu jo dvakrat zlomil.

Mladoleno renjeko je odpeljal. Okrog
hiše Stefana Vrančosa na Tezmem pri Ma-
riboru se je več dni sukal neki Ivan S.,
pristojen v Loke pri Trbovljah, ki je sled-
njič izjavil, da seboj 16letno nečakinja in
renjeko imenovanega, Marijo Vrančosa.
Njen stric se je obrnil na orožnike, ki pa
beguncev še niso izsledili.

Tatvine v okolici mesta. Tatovi ne
krajajo samo v mestu, marveč tudi v oko-
lici. To dni je bilo vlomljeno v gostilniške
prostore Feliksa Lenčeta p. d. pri Unku-
v Klečah. V gostilni so se tatovi dobro na-
jedli in napili, slednjič pa odnesli več ste-
klenke žganja in vina, več klobas, dve
škafli cigaret, lovski nož in kratak svr-
nik. Skupno so napravili okrog 800 Din
škodo. Vlomilci so vdih v leseno topo v
Mednem, last stavbenega podjetja inž. De-
deka, ter odnesli za okrog 700 Din orodja.

Trgovina z dekleti v Zagrebu. Krat-
ko smo že poročali, da je odkrila zagreb-
ska policija spretno organizirano trgo-
vino z dekleti. Zankrat so ugotovili, da je
padlo osem mladenk deklet v mreže brez-
vestnih trgovcev. Dekleta so morala piti
do nezvesti, da so se gostje v nočnih lo-
kalih z njimi bolj zabavali in čim več za-
pravili. Za svoje sramotno delo so pa do-
bivale po 10 Din do 15 Din v eni noči. Med
žrtvami teh brezvestnežev je bilo tudi ne-
kak Slovenka. Policija je aretirala neko
Magdaleno Handler in njenega pomočnika
natakarja Parčina, glavna junaka te um-
azane afeze.

Divjak ubil materi otroka na prsih.
V vasi Vrbovcu pri Samoboru je bil stor-
jen v ponedeljek strašen zločin. Hlapec
Marko Kolečić je napadel gospodarjevo
ženo Magdo in jel udariti z debelo pali-
co po nji, ko je ležala na postelji. Pri tem
je ubil na njenih prsih dojenčka. Orožniki
so podivjanega hlapca aretirali.

Smrtna nesreča. V Dubrovniku so po-
kopali v ponedeljek elektrotehniko Josipa
Kuneja, ki je padel v nedeljo skozi okno
lesnega podjetja Carlatte in se tako močno
pobil, da je v bolnici umrl.

Novi radijski naročniki sporočite svoj
naslov upravi tedenske revije za radio,
gledališče in film »NAS VAL« v Ljubljani,
Knafljeva ul. 5, da vam pošlje pravkar iz-
šlo božično številko. »NAS VAL« je naj-
bolj pestra ilustrirana revija. Na 44 str-
neh najdete točne in pregledno urejene
sporedne vseh domačih in inozemskih od-
dajnih postaj, poročila in slike iz radijske-
ga, gledališkega in filmskega sveta, edin-
stveno operno prilogo in v nadaljevanjih
dve znameniti deli: napeto pisano razpra-
vo dr. Waldemara Wasieleskega »Tele-
patija in jasnovidstvo« in senzacionalni
roman »500«. Božična številka, ki je znat-
no povečana, prinaša poleg omenjenih
starih prispevkov, še nadaljevalne važnejše
članke in povesti: božično črtico »Dobro
lučka«, satiro »Nekaj kaotičnih tragedij v
pismih«, kzerijo o novi predstavi opere
»La Bohème« v Ljubljanski operi s slik-
mi, nagradni razpis z ozirom na slikanico
iz opere »Dvojno knjigovodstvo«, teta
Manica pred mikrofonom, foto kotiček,
slike z razstave slikarja Božidarja Jakca,
slike iz filmskih atelejev. Zosčenkovu hu-
moresko »Madona« in v prilogi »Po ope-
nem svetu« izvečke oper »Kraljčin ljub-
ljence« in »Janko in Metka«. Raznovrsten
druž. šale in slike dopolnjujejo redakci-
ski del lista. V programskem delu lista
opozarjamo zlasti na sporedke kratkova-
lnih oddajnih postaj, ki jih najdete lahko sa-
mo v našem valu. »Naš val« izhaja vsako
soboto v Ljubljani. Mesečna naročnina 12
Din.

Iz Ljubljane

— **Iz obisk Ljubljane na zlato nedeljo**
20. t. m. naj vsak izkoristi polovično voz-
nino na vseh železnih č. To nedeljo bodo
trgovine odprte predpoldne in popoldne.
Za sedaj vam nudijo trgovine lepo božično
razpoloženje, zato poslednje opozarjamo
kupujejoče obnativno, zlasti področje, ki
je med tednom z delom preobremenjeno, da
izkoristi zlato nedeljo za nakup praktič-
nih božičnih daril.

— **Iz Regulacija Enaske ceste.** Od ta
regulacije je bilo opravljenega letos zelo
malo, čeprav se je marsikomu zdelo, da
so se lotili dela velkopotamo. Zda več
ne delajo. Cestnice je v glavnem dovolj
nasuto z zemljo, ki so jo dovažali s stav-
bišča univerzitetne knjižnice. Kanalizaci-
ska dela so končana. Cestnice pa bodo
utrili prihodnje leto. Kdaj pa bo cesta
razširjena v vsej svoji dolžini, menda se
ne ve nihče.

— **Iz Ali je Poljanska cesta v Ljubljani?**
Tako se vprašujejo te dni peši v cestnem
spodnjem delu, kjer se je spremenila v re-
ko blata. Če bi bila v Ljubljani, bi morda
vendar kdo opazil to reko in bi najbrž za-
čeli oddajati v najem ribolov, odnosno čev-
lje in galoselov, ki ostajajo v blatu. Ljud-
je se še k sreči izkopavajo iz brozge, samo
nibče jih več ne more niti prepoznati, ko
prebredojo Poljansko cesto med vojašnico
in poljanskim mostom.

— **Iz Gledališče zopet popravlja.** Velecenje
ni gospod urednik. Obzlužen, da vas mor-
am spet nadlegovati. Prosim vas namreč,
da bi resniji na ljubo popravili netočnost,
ki jo je spet zagrešil vaš gledališki referent
v današnjem referatu o soborni izvedbi »Ca-
vallerie rusticanes«. Ni res na nreč, da je gd.
Ojdekopova pela partijo »Santuzze« z eno
orkestralno izkušnjo na sam dan predstave,
temveč je res, da je imela orkestralne skuš-
nje za to oporo dne 3. in 12. t. m. Poleg teh
je imela še redno razpisano orkestralno
skušnjo dne 5. t. m., katere se pa iz lastne
pobude ni udeležila. Zahvaljujoč se vam za
ljubeznivost, ostajam vdanj vam Mirko Po-
lič.

— **Iz Novoimenovani upravnik policije** g.
dr. Lovro Hacin, doslej sreski načelnik v
Litiji, je nastopil danes svoje novo mesto.

— **Iz Nadaljevanje seje karitativnih or-
ganizacij** za božično obdarovanje. Danes
popoldne ob 17. se bo nadaljevala v mest-
ni sejni dvorani seja Karitativnih organi-
zаций glede božičnega obdarovanja, ki je
bila včeraj, dne 15. decembra prekinjena.
Mestno poglavstvo vabi vse zainteresi-
rane organizacije, da se seje tudi danes
udeležijo.

— **Iz Otroci, sola in dom** je naslov preda-
vanja v četrtek 17. t. m. točno ob 20. na
šentjakovski soli. Predava profesor učiteljske
ga, G. Copic. Pridite!

— **Iz Atena daruje naš mladini:** v poča-
ščenje rojstnega dne kraljeviča Andreja
50 brezplačnih izkaznic v svoji knjižnici
in čitalnici za mladino, za božič 20 brezpla-
čnih mest za celotno zdravljenje v svo-
jem ortopedskem zavodu. Prosimo šolska
vodstva in ravnateljstva, da priporočijo pi-
smeno marljivo in revne, ki se zanimajo za
lepo knjigo, oziroma zdravljenja potrebne
na naslov TKD Atene, Ljubljana, Prečna
ulica št. 2.

— **Iz Rokavice, nogavice, za dame »Pri-
bora«.** Tyrševa cesta 9.

— **Iz Podružnica »Sadarskega in vrtnar-
skega društva« v Ljubljani** bo imela v če-
trtek, 17. t. m. ob pol 20. uri občni zbor v
prostorih restavracije »Sestice«. Pozivamo
člane, da se brezpogojno udeležijo. Odbor.

— **Iz Hšnim poslom — vlagateljem** bo
18. t. m. izžrebala Hranilnica Dravske ba-
novine, Ljubljana več nagrad po Din 200
Din 100 in Din 50. Tisti posli, ki imajo pri
hranilnici vlozene vsaj 6 mesecev svoje pri-
hranke, naj do popoldne 18. tm. predlože pri
blagajni hranilnice svojo hranilno in po-
selsko knjižico.

— **Iz Gojenci ljubljanskega drž. konserv-
atorija:** Pavlovič Stefanija, Seifert Herta,
Logar Edita, Kolar Olga, Osterc Marta,
Lupša Friderik, Adamič Bojan, Novak Ani-
ca, Bugar Kajetan, Marin Ladislav in Po-
ljarnar Ljudmila nastopijo na I. letošnji
javni produkciji gojencev ljubljanskega
drž. konservatorija ter izvajajo spored sa-
mih del češke literature. Produkcija bo v
ponedeljek 21. t. m. ob 14.7 zvečer v veliki
filharmonični dvorani.

— **Iz Vid vaših oči si obvarujete** je z op-
tično čistimi brušenimi stekli, katere si
nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Zajcu,
izprašan optik, Stari trg 9, Ljubljana

— **Iz Pedagoško društvo v Ljubljani** skli-
kuje za jutri, 17. t. m. ob pol 20. v risal-
nici državnega učiteljskega na Resljevci
cesti širši sestanek članov in prijateljev te-
ga društva. Na dnevnem redu je razgovor
o socioloških temeljih današnjih pedago-
ških težnj.

— **Iz Vajence pobegnili.** Od svojega moj-
stra, krojača Ivana Remsa v Vogelnici ulici
5, je že pred dnevi pobegnili vajenec Ignac
Tatar, doma iz Sp. Gamelj. Ni izključeno,
da se mu je pripetila nesreča.

— **Iz Na lovu za tujim blagom.** Te dni se
je vthotapil nekdo v pisarno Vjazemne
zavarovalnice na Miklošičevi cesti in ukra-
del uradnika Viktorju Zibertu svojo zimsko
suknjo, vredno 1600 Din. V delavnico po-
dobarja Albina Slivarja v Karunovi ulici
je bilo v ponedeljek vlomljeno. Vlomilec
je odnesel iz delavnice možki dežnik, ak-
tovko, dijamant za rezanje stekla in ne-
kak drugega orodja v skupni vrednosti
400 Din. Iz stanovanja Marije H. na Tr-
žaški cesti je tat odnesel zlato damsko
uro z verižico, vredno 1000 Din. V noči
na torek si je neznan uzmovč zaželel ko-
košje pečenke. Spilazil se je na dvorišče
Marije Langerholz v Zg. šiški ter ji odne-
sel iz kokošnjaka 6 kokoši, vrednih 180
Din.

— **Iz Trnavalska nesreča na Celovški**
cesti. Pred Kogovskovo hišo na Celovški
cesti, nekaj sto metrov nad remizo, je
prišlo sredi okrog 21.30 do hude tramvaj-
ske nesreče, ki jo je v glavnem zakrivila
izredno gosta megla. Znani ljubljanski
prekupčevalec s konji Jaka Čepuder, stu-
nuje »Pri levu« na Gosposvelski cesti,
je gnil z Gorenjskega par konj. Zaradi
topota Čepuder ni slišal nasproti vozečega
tramvaja, opazil pa tudi ni žarometov ši-
jih svetloba ni prodirala goste megle. Na-
slednji hip se je voznik opazil pred seboj
nekaj črnega, zato je voz z vso silo zavrl.
Nekaj bilo je že prepozno. Tramvaj je za-
vozil med konji, in pahnil v stran. Čepu-
der sam pa je padel med konji in oblači-
ves okrvavljen. Z voza, ki se je med tem
že ustavil, so takoj skočili polniki ter oba
tramvajaka uslužbenca, ki sta dvignila vse-

ga opraskanega in okrvavljenega, močno
prestrašenega Čepudra iz blata in mu nu-
dila prvo pomoč. Mimo je baš privozil ne-
ki avtomobilist, ki je obvestil o nesreči
sišensko stražnico, ta pa reševalno postajo.
Po ranjenega Čepudra je nemudoma pri-
spel reševalni avto, ki ga je odpeljal v
bolnico, kjer so ga ugotovili, da ima samo
hude kožne odrgnine in le nekaj lažjih
notranjih poškodb. Mrtva konja so tram-
vajski uslužbenci spravili v kraj ceste in
ju je že ponoči odpeljal konjederec na
dom. Pri karambolu se je nekoliko pokva-
ril tudi tramvajski voz, ki ima udno spred-
njo steno in razbito šipo.

Iz Metlike

— **Delovanje sokolskega društva.** Da je
društvo slovenskega praznovanja zedi-
njenja, je samo ob sebi razumljivo. Dodatno
k prvoedemskemu praznovanju je privedlo dr-
štvo v nedeljo 5. t. m. lepo, uspešno akade-
mijsko. Uvodno besedo je imel starosta dr.
Hočevar, nakar so novi naraščajniki ozir.
člani podali v njegove roke slovensko za-
obljubo sokolski ideji. Nastopili so vsi od-
delki z izbranimi točkami. Izvajanje je bilo
lepo in skladno, sploh je bila prireditev
tako skrbno pripravljena kot že dolgo let
ne. Prednjačkemu zboru vse priznanje. Po
končanem programu je bila vsa deca obla-
rovana. Za nedeljo 20. t. m. pa pripravljajo
dramatski odsek društva Molierovo kome-
dijo »Namišljeni bolniki«.

— **Vlom v blagajno na železniški postaji.**
Danes ponoči je bilo vlomljeno v pisarno
žel. postaje v Metliki. Vlomilec, lahko da
sta bila dva, je vlomil šipe na dvojnih vra-
tih pisarne in se lotil železne blagajne. Na-
vrtal je blagajno z desne strani in s pomoč-
jo svinjske noge napravil na zunanji steni
ste bili včeraj pri sosedovih.

Radioprogram

Četrtek, 17. decembra
12: Vsakemu svoje (plošče). — 14.45: Vreme,
poročila. — 13: Cas, spored, obvestila. —
13.15: Razne zborovske pesmi (plošče). —
14: Vreme, borza. — 18: Skladbe kompo-
sta H. Aillboute (radijski orkester). — 18.40:
Slovenščina za Slovence (g. dr. Rudolf Ko-
larč). — 19: Cas, vreme, poročila, spored,
obvestila. — 19.30: Nac. ura: Savez Sokola
kralj. Jugoslavije. — 19.50: 10 minut za
bave: Včeraj in danes, prizorček (g. Vjeko
Bjenc). — 20: V svetu božiča (orgelski kon-
cert učencev g. msn. Stanka Premrla na
drž. konserv. v Ljubljani) prenos iz stolni-
ce. — 21: Koncert slovenske glasbe (radijs-
ki orkester). — 22: Cas, vreme, poročila,
spored. — 22.15: Čitarski trio »Vesna«. —
Konec ob 23. uri.

PRI ZDRAVNIKU

— Gopod doktor, ali bi mogel priti k moji
oeli ženi?
Kam pa naj pridem?
— K nam, kam neki.
— Kje pa stanujete, prosim?
— Boste že našli, takoj poleg hiše, kjer
ste bili včeraj pri sosedovih.

SAMO KRATEK ČAS!

„JARA“ čevlji

SV. PETRA CESTA 20

Prodajamo ca 2000 parov po Din

45.— 65.— 85.— 98.— 125.—

SAMO KRATEK ČAS!

MALI OGLASI

Beseda 50 para, davek Din 3.—, beseda 1 Din, davek 3 Din
preklic!

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti
znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek 3 Din
Najmanjši znesek 8 Din

ZIMSKE SUKNJE
boljše vrste Hubertus nept
nočljiv 250 Din, perilo in vsa
praktična oblačila tudi po re-
klamnih cenah Prešker, Sv. Pe-
tra cesta 14. 6. R.

KLISEJE
VEČKOVNE
JUGOGRAFIKA
SVETLANA 19.23

PRODAM

Beseda 50 par, davek 3 Din
Najmanjši znesek 8 Din

KROMPIR
lepo, zdravo, odbrano blago
oddaja, dokler zaloga
po 65 par kg
tvrdka A. VOLK
Ljubljana, Resljeva cesta 24

Z nobenim drugim re-
klamnim sredstvom
ne morete doseči ena-
kega učinka, kakor s
časopisnim oglašev-
nim, čigar delokrog je na-
omejen. Časopis pride
v vsako hišo in govori
dnevno desetstotodim
čitateljev. Redno ogla-
šanje v velikem dne-
vniku je najuspešnejša
investicija, ki prinese
koristi trgovcu in
kupcu.

Ljudje med strupenimi plini

Od 40 dijakov kemikov samo eden zdrav — Obupne razmere v našem kemičnem inštitutu

Rektor dr. Samec

Ljubljana, 16. decembra. Ko so včeraj vsi ljubljanski listi govorili o kemičnem inštitutu ljubljanske univerze, je bila v ospredju predvsem kriza inštituta samega, zato se danes oziramo še vsaj nekoliko na ljudi, ki hirajo v pravem pomenu besede v realni kleti v meglenem vzdušju strupenih plinov.

PUŠTITE VSE UPE ZUNAJ...

Nisem se mogel ubraniti misli na Dantejev peklo od pogledu na vhod kemičnega inštituta. Toda šele v kleti sami, ko smo prispele v njo po ozkih in strmih stopnicah, sem se dobro zavedel pomena besed: Pušтите vse upe pred pragom! V nosu in grlu me je zapelo, v prsih pa me je začelo zbadati. Ne dvomno sem zelo rahločuten, kajti v teh prostorih vendar žive ljudje dan za dnem po več ur.

KNJIŽNICA NA HODNIKU

To je torej inštitut. Na prvi pogled so vsi prostori podobni, kakor da je vse inštitut na hodnikih. Izrabljena je sloherna pod prostora. Pri vstopu na hodniku je garderoba, dalje na levi »knjižnica«. Tudi na hodniku, iz nje drže vrata v predstojnikovo in profesorjevo sobo. Nekaj tesnih klopi in nizkih miz — to je knjižnica, odnosno čitalnica. Tu bi naj opisali študiralci. Sedmo in akademiki nam opišejo inštitut in njegovo kratko zgodovino.

GOSTI TEHNIŠKE SREDNJE SOLE, REALKE IN — KLETI

L. 1919 so bili ustavljeni tečajji za dijake kemije na tehniški srednji soli. To so začeli kemičnega inštituta. Pozneje je dala Kranjska hranilnica inštitutu brezplačno v uporabo realno klet. Toda, preden so te prostore sploh mogli uporabljati, jih je bilo treba adaptirati. Medtem pa je bil inštitut v gostih realke v pritličju. Iz pritličja realke izhaja tudi prvo dr. Samčevovo znanstveno delo na našem kemičnem inštitutu. L. 1921-22 je klet sprejela prva letnika dijakov. Do popolne ureditve je prišlo šele l. 1926, a dva oddelka sta še kljub temu v drugih prostorih v poslopju tehnik. Za adaptacijo ni pripeljala država, plačala so jo naša industrijska podjetja. Klet je adaptirana ter urejena po zamisli dr. M. Samec, ki je v tem pogledu pokazal veliko iznajdljivost. Prejane časa se je bila knjižnica na prehodnem hodniku, kjer ni bilo nikdar miru, zato so leta 1927 ozidali vzporedno od nje podzemski hodnik, kjer so namestili tudi nekateri aparati (med drugimi za suho destilacijo premoga). Tam jih rja zaradi vlage. Akademiki so nam še položili, da so prostori preslabo zračeni, zlasti analitski laboratorij, ker je pre slabša ventilacija, nakar so nam razložili, v čem je prav za prav bistvo krize inštituta.

KREDITI OD LETA DO LETA MANJSI

Dotacije so dosegle v začetku z rednimi in izrednimi izdatki še pol milijona Din, zadnja leta se so pa znižale celo izpod 100.000 Din, dočim letos znašajo 116.000 Din. Inštitut s to dotacijo lahko plača najemniški prostor in mu še ostane kakšnih 20 tisočakov. Prejšnje čase so porabili samo za knjižnico po 80.000 Din. zdaj lahko živijo za 4 publikacije na leto do 9000 Din. Lani je bila postavka v proračunu prosvetnega ministrstva za novo poslopje inštituta črtana.

»ALKIMISTIČNI« LABORATORIJ

Po vrsti smo si ogledali laboratorije profesorjev v kabinetih, odnosno kdove, kako je treba imenovati takšne prostore. Inženjer nam je potožil v svojem laboratoriju, kamor smo se komaj prerinili, da nima niti dovolj prostora za posode na mizi. Pisalno mizico ima etnogeno v kot, vse je zatrpno z omaricami, posodami, opremo. Se obrneš se težko. Toda inženjerja najbolj boli, da inštitut

nima predavalnice. Aparate za eksperimente v predavalnici morajo preizkusiti v kleti. Ko jih potem prenese po hodnikih in stopnicah ter čez dvorišče v predavalnico realke v pritličju, je samo še verjetnost, da dobro funkcionirajo. V predavalnici jih ne morejo več preizkusiti. In komaj jih tam sestavijo, že bi jih bilo treba zopet razstaviti. Včasih jih morajo prenašati celo na tehniko. Pri tem prenašanju se seveda mnogo razbije.

Tako hodimo iz laboratorija v laboratorij — vsi so si podobni po tlesnobi, mračnosti, zatohlosti. Oboki kleti se bočijo nizko. Tla so skoraj povsod betonska. Eden izmed znanstvenih delavcev se je nalezil takšnega revmatizma, da komaj hodi. V administrativni pisarni nas je sprejel inšpektor, prehlajen. Resignirano nas je opozoril na betonska tla. Pisarna je hkrati skladišče. Ni prostora. Ni zraka. Ni svetlobe.

TAKŠEN JE TOREJ PEKEL

Ko smo stopili v analitski laboratorij, nam je vzelo sapo in oči so se nam zamigljale. Plini so izparevali, da je bilo megleno. Pri mizah se je sukalo okrog 20 mladih ljudi. Morda jih je bilo več. Vseh del v tistem laboratoriju letos 40. Po 4 ure na dan ima dijak dela v inštitutu. Na protituberkulozem dispanzerju so jih pregledali; od 40 je bil le eden povsem zdrav. Kako dolgo še bo? Vse ta laboratorij, kjer se dijaki pri

vajah pogosto onesveščajo, ima le dve okni, ki se lahko odpreta. Peč ima le eno. Tla so betonska. Oprema je v eplošnem pomanjkljivosti, kar dijake zelo ovira pri delu. Vendar jih večina vztraja, kakor je naglašil vodja laboratorija. Vztrajajo v vzdušju strupenih plinov in čeprav znašajo takse po 2.400 do 2.600 Din. Zanimanje dijakov za kemijo celo narašča. Vsako leto se jih priklasi najmanj 15, a bi se jih mnogo več, ko bi bile razmere urejene. Vodja nam je med drugim potožil, da inštitut nima tudi popolnega tehnološkega laboratorija in da zlasti pogoje za literaturo.

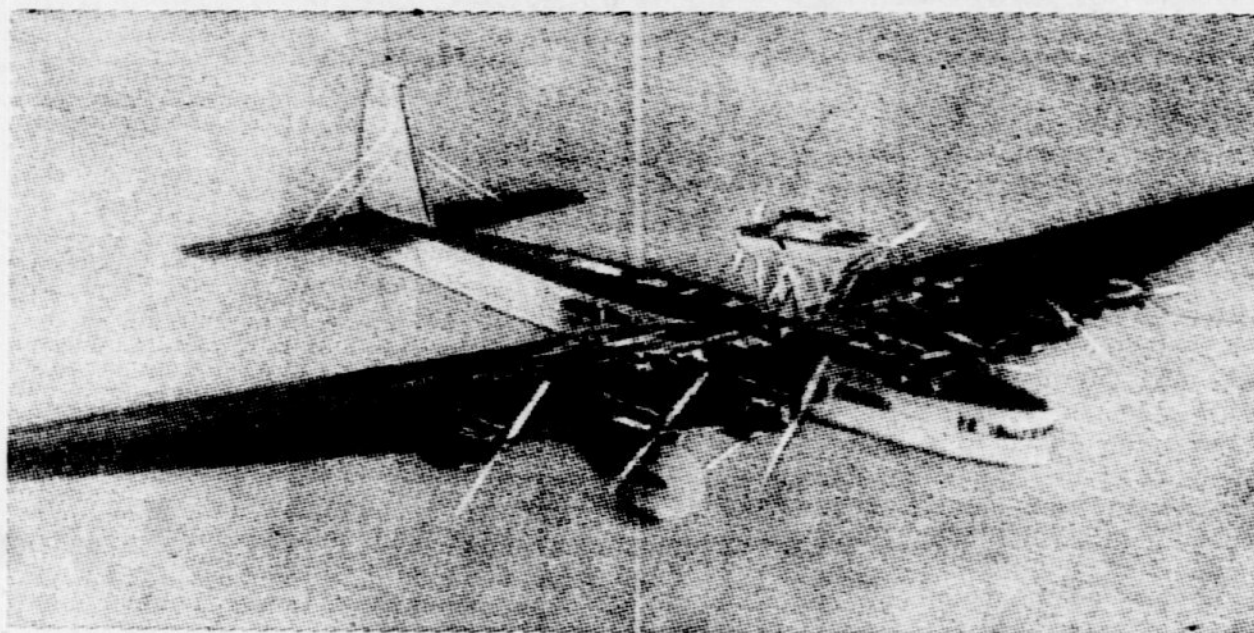
ČE PRIDE DO EKSPLOZIJ...

Kdor bi rad vedel, kakšen je peklo, naj si ogleda analitski laboratorij. Tam misel se mi je najbolj živo zarezala v spomin, ko smo kretili naprej po podzemeljskem hodniku, mimo destilarne, odkoder se širi para po mnogih prostorih, da vse železne predmete narejena rja. Ogledali smo si celice za merjenje — na hodniku. Pogledali smo dr. Samčev laboratorij, kjer nastajajo dela evetovnega slovesa. Vjažne stene, plesnoba. Spregovorili smo z vodjo organskega laboratorija, ki nas je opozoril, da laboratorij nima niti takšnih oken, da bi skozi nje ušli v primeru eksplozije. Pol litra etra je dovolj za eksplozijo, da je ves prostor v ognju. Ob neki prijki so se srečno ušli skozi vrata ob eksploziji kjora. Prostor bi moral biti visok po predpisih 5 do 6 m, je pa največ do 3,50 m.

Toda, če bi hoteli opisati vse strahote, bi zadosťoval komaj po en članek za en laboratorij. Rektor dr. Samec je dejal, da nismo videli vsega, kar se skriva v tej kleti. Da nismo morda opazili, da se v tej »podmornici«, kakor so imenovali prostore dijakov, skrivajo tudi prave tragedije.

Rusija gradi velika letala

V aprilu 1937 pride v promet 16 orjaških letal — Vsako letalo bo imelo 6 motorjev s 7200 HP

Po katastrofi največjega ruskega letala »Maksim Gorki« je sklenila sovjetska vlada zgraditi novih 16 zračnih orjakov. Ravnatelj tovarne, ki ji je bila poverjena gradnja novih velikih letal, je sporočil zdaj moskovskemu tisku nekatere podrobnosti o gradnji. Glavni načrt za nova ogromna letala je izdelal centralni aerohidrodinamični zavod v Moskvi pod nadzorstvom slavnega konstruktorja prof. Tupoljeva, tvorca močnih letal, označenih z značko ANT. To so letala, ki so se dobro obnesla na dolgih poletih, zlasti nad polarnimi kraji.

Nova letala se na zunaj skoraj sploh ne razlikujejo od svojega predhodnika »Maksima Gorkiga«, pač je pa notranja ureditev znatno izpopolnjena. Pod ozornimi krili je več kabin in salonov s posteljami, divani in mizicami. Poselni prostori so določeni za

umivalnice, buffet in garderobo. Radiotelegrafist ima v letalu posebno kabino. Letalo ima razen osemčlanske posadke prostora za 60 potnikov. Namestu osmih motorjev s 6.000 HP imajo nova letala po šest motorjev s 7.200 HP. V kratkem bosta dograjena dva zračna orjaka in takoj ju hočejo preizkusiti. Šele ko bosta preizkušeni prvi dve letali, začno graditi ostalih osem letal, če se bosta prvi dve dobro obnesli.

Tovarna, kjer grade orjaška letala, se prav za prav šele opremlja, mnoge oddelke bodo morali šele dograditi in urediti. Razen letalskih motorjev bo izdelovala vse sestavne dele letal. Sestavni deli se izdelujejo standardno, da jih bodo lahko rabili za serijsko izdelavo letal. Nova orjaška letala pridejo v promet najbrž že v aprilu prihodnjega leta.

premoženje, da je prišla kmalu na boben. Pripravil jo je ob vseh 10 milijonov Din. Končno so posegli vmes Calzorovi sodniki, toda bilo je že prepozno. Pred sodiščem se je med drugim izkazalo, da je grof d'Imola naveden slepar in da se piše Null.

Rekord v gladovanju

Znana je gladovanje fakirjev, toda večina se njihova umetnost v gladovanju veča in skoraj nikoli ni točno ugotovljena doba fakirjevega gladovanja. Zato se tudi ne da strogo ločiti resnica od plovod bujne domišljije. Znanost se navadno za fakirje ne zanima, ker stoji na stališču, da njihova umetnost ne spada v njen delokrog. Pač se pa znanstveni svet zanima za svečenika Mistladjo v Bombay, ki že 260 dni ni zavžil nobene hrane.

Od trenutka, ko je Mistladja sklenil, da ne bo več jedel, leži v postelji in okrog njega je zbrana množica radovednežev tako, da je izključeno, da bi bil mogoč kaj jesti, da bi ljudje tega ne opazili. Shušal je tako, da ga je sama kost in koža. Ne čuti pa nobenih posebnih težav in tudi duševno je povsem čil.

Pet let je spala

Ze opetovano so ameriški in tudi drugi listi poročali o speči ženi Patricia Maguire iz Chicaga. Zaspala je 15. februarja 1932 in sicer tako trdno, da je bilo zaman vse prizadevanje zdravnikov, da bi jo zbudili. Ameriški listi pa zdaj poročajo, da se je jela speča žena prebujati. V štirih letih in 9 mesecih se ni ganila v svoji postelji in nobene besede ni izpregovorila. Čeprav se je včasih zdelo, da je svoje najbližje sorodnike spoznala. Zdravniki stoječi doslej pred

veliko zagonetko, upajo zdaj, da se jim bo posrečilo ozdraviti spečo ženo, ne da bi njeni možgani kaj trpeli. Vse, kar more nuditi zdravniška veda, so že uporabili. Napravili so transfuzijo krvi, vbrizgali so speči ženi serum in poskušali so jo zbuditi s kisikom. Psihijatri in drugi slavni zdravniki si prizadevajo pomagati speči ženi z najnovejšimi pridobitvami moderne medicine.

Presenetljivo je dobro telesno stanje speče žene. Lasje so ostali blešči, obraz lepo rdečkast, kakor pri zdravih ljudeh, teža telesa je normalna. Vse to so gotovo dosegli zdravniki z redno masažo, zlasti mišičevja. Zdaj so radovedni ne samo zdravniki in bližnji sorodniki, temveč tudi najširša javnost, kako se bo speča žena prebudila in če se bo spominjala dogodkov iz preteklosti. Zanimajo se tudi za to, ali se je v spanju kdaj zavedala odnosno ali bo sploh vedela, da je tako dolgo spala.

Sveti Janez ob Bohinjskem jezeru

Boh. Bistrica, 15. decembra

Preprost pa vendar očarljiv je ta bohinjski kot v svoji prirodni lepoti, najlepši je pa sedaj pokrit s snegom in ko se razlega preko Dobrav prešeren vrisk razposajenih smučarjev. Občutek prostosti in neutešenosti želja stiska srca ob pogledu na jezero in preko zelenih gozdov tja na zasnežene vrhove na obširna smučišča v raj prestolnih sanj. Kdor le more pobiti v teh dneh ven iz mesta na sneg v prelepo naravo, da se razvedri v prijetni smučarski družbi. Res slikovit in vsestranski je svet v Bohinju. In vsak smučar najde njemu primerna smučišča in vežbališča tako na Dobravi in senožeti pa tudi najstrmejši in smeje smučarske ture, na visoke gore, ki obkrožajo

cel bohinjski kot. V bohinjski okolici pri Sv. Janezu prirodi Slovensko planinsko društvo božični smučarski tečaj za začetnike in manj izvežbane smučarje. Pod gostoljubno streho Sv. Janeza bo našel vsak toplo zatišje v veseli smučarski družbi in pristranske razvedrila na smučeh. Edinstveni so pogledi iz okolice Sv. Janeza na jezero ter na prepadata obronke gora vrh katerih stoji kot orlova gnezda planinske kočice. Tečajniki vežbajo v okolici Sv. Janeza na Rudnici in pri Start Fužini. Informacije se dobe v pisarni SPD Ljubljana, palača Viktorija, telefon 29-63 in pri ge. Marici Jeraj, hotel Sv. Janez ob Boh. jezeru. Tečaj vodi g. Kveder Janez.

Iz Kamnika

— Obdaritev revežev. V nedeljo popoldne je Kolo jugoslovanskih sester obdarovalo v prostorih Narodne čitalnice kamniške siromake. Okrog 100 revežev je prejelo razna darila v živilih. Prejeli so moko, sladkor, kavo, riž, testenine itd. Dajle je prejelo 35 šolskih otrok perilo in obutev. 30 revežev iz mestne siromasnice pa se je razdelil denar ter je vsak prejel po 10 dinarjev. — Kolo jugoslovanskih sester ki se kakor vsako društvo, bori z velikimi denarnimi težavami, je moralo biti marljivo na delu celo leto, da je moglo zbrati toliko denarja, saj je bilo obdarovanih skupno 165 revežev. Agilne kolasiče so v ta namen priredile letos jeseni lepo uspešno tombolo, pred kratkim pa s sodelovanjem dramatičnega oddelka Narodne čitalnice igro »Pesem s ceste«. Iz tega skopega poročila vidimo živahnost društvenega dela in idealnega izpolnjevanja legega programa, podpreti trpečega in ga voditi k duševnemu in telesnemu blagostanju.

— Kaj je z našim tujsko prometnim društvom? V času, ko čitamo v naših dnevnikih poročila o agilen delovanju raznih tujskih prometnih društev, kako ugibajo in sledijo, kaj bi se v njihovih mestih moglo zboljšati v pogledu tujskega prometa, kako te sklepe tudi realizirajo, se nam nebote vrnja vprašanje, zakaj tudi pri nas ni tako. Saj imamo tudi mi tako društvo, ki je bilo v preteklih letih zelo aktivno, danes se pa vodi le še v seznamu društev pri sreskem načelstvu, društvo samo pa spi. Spi tako trdno, da se v šestih mesecih ni niti enkrat prebudilo, da bi na seji pregledalo in obračunalo uspeh svojega delovanja in nedejavanja, preračunalo letošnje bilanco tujskega prometa in ukre-

nja potrebne korake za eventualno izboljšanje v prihodnjem letu. — Tujsko prometno društvo je za Kamnik zelo važno in radi tega nikakor ni mogoče razumeti, zakaj se odbor tega društva, ki si je stavilo v nalogo, da povzdigne tujski promet v Kamniku zopet na nekdanjo višino, tako malo zanima zanj.

Iz Ormoža

— Nova trgovina. Pri nas je odprl na glavnem trgu novo trgovino g. Emil Blagovič. — Zdravnik, ki je plačal nad 71.000 Din davka. Največ davka izmed zdravnikov v Jugoslaviji je plačal za zadnje četrtletje naš popularni zdravnik z visokofrekvenčnimi tokovi, ki zdravi po dr. Zeileisovi metodi. To je g. dr. Majerčič, ki je plačal za zadnje četrtletje 71.000 Din. — Mestna hranilnica je darovala za božično humske šole. Uprava narodne šole je prejela te dni 250.— Din, ki jih je nakazala Mestna hranilnica v Ormožu za božično humske narodne šole. Za velikodušen dar se uprava šole iskreno zahvaljuje.

Iz Zagorja

— Odisejca po dolenskih vinskih gorah. Dva klateža sta se skušala prebiti v teh tridih dneh na sicer ne nov, vendar pa precej originalen način. Romala sta od zidance do zidance, kjer sta se gostila s cvetkom in drugimi dobrotami, ki jih je naklonilo nebo. M. Račica, enega izmed bratcev, so pa prijeli orožniki, dočim je drugi Fr. Jelen, italijanski državljani, odnesel pete.

EMILE GABORIAU

ZAKONSKI IN NEZAKONSKI SIN

ROMAN.

— Poslušajte me, gospod, — je dejal advokat s hropečim glasom — nikar ne izgubljajte po nepotrebnem časa. Storil sem zločin, to je res, in nočem se opravičevati, toda ustreliti se tudi nočem. Rešiti hočem svojo glavo, če se bo dalo. Omogočite mi pobegniti in svedčano vam obljubljam, da me živenga ne dobe v roke. Dajte mi za to potrebna sredstva, kajti sam nimam niti dvajset frankov. Zadnji moj tisočak je padel tistega dne, ko je Saj me razumete. Nimam niti toliko, da bi dostojno pokopal svojo mater. Dajte mi torej denarja.

— Nikoli!

— Če ne, se pa javim sodišču in videli boste, kakšne posledice od imelo to za vaše vam tako drago ime.

Grof Commarin je stopil korak nazaj. Govoreč o sodišču, škandalu in sramoti ga je bil zadel advokat v živo. Kolebajoč med spoštovanjem do svojega imena in željo videti tega lopova kaznovanega, se stari plemič nekaj časa ni mogel odločiti, potem je pa zmagal v njem čut časti.

— Končajva ta mučni razgovor, — dejal z drh-

85

tečim glasom, iz katerega je odmevalo globoko zaničevanje. — Kaj zahtevate?

— Rekel sem vam, da zahtevam denar, ves, kar ga imate. Toda odločite se hitro!

V soboto je bil dal grof dvigniti pri svojem bankirju znesek, potreben za opremo in ureditev doma tistega, ki ga je smatral za svojega zakonkega sina.

— Tu imam osemnajst tisoč frankov, — je dejal.

— To je malo, — je menil advokat, — toda dajte mi jih. Priznam, da sem pričakoval od vas pol milijona frankov. Če se mi posreči odnesti pete, bom imel pri vas na razpolago še štiristo dvajset tisoč frankov. Ali se zavežete izplačati mi jih, čim pridem ponje? Našel bom sredstvo, da bom zahteval denar od vas brez najmanjše nevarnosti zase. Za to ceno ne boste nikoli več slišali o meni.

Namestu odgovora je grof odprl železno omarico v steni. Vzel iz nje sveženj bankovcev in jih vrgel k Noelvom nogam.

Advokatu so se srčito zaiskrile oči in že je usmeril korak proti svojemu očetu.

— O, ne žalite me! — je zaklical grozeče, — ljudje, ki kakor jaz nimajo kaj izgubiti, so nevarni.

Vendar se je pa sklonil in pobral bankovce.

— Ali mi odkrijete pod častno besedo, da do-
bim še ostanek? — je vprašal.

— Da.

— V tem primeru odhajam. Bodite brez skrbi,